

zidentem Dudou nikdy jmenování. Rok 2017 byl ve znamení boje o polskou obecnou justici.

Drama o dvou dějstvích

Polská obecná justice se do jisté míry podobá justici české. Na počátku 90. let došlo v Polsku k dekomunizaci soudů. Stejně jako v Česku byli odstraněni ti nejproblémovější soudci, kteří aktivně kolaborovali s minulým režimem a podíleli se na nezákonnostech komunistického režimu. Stejně jako v Česku nebyla reforma dokončena, protože na ni nebyl dostatek času. Řada problémových soudců v justici zůstala, řada odešla dobrovolně, řada

Problematický vývoj v Polsku od voleb v roce 2015 je dán tím, že vládnoucí PiS sice získala solidní většinu v obou komorách parlamentu, na rozdíl od maďarské vládní strany FIDESZ však neměla většinu ústavní, nemohla tedy měnit ústavu. Protože ale stávající ústava je představá vlnou státní strany těsná, musela PiS postupovat způsobem, který se v mnoha věcech ústavě vymykal. Právě proto bylo třeba ovládnout soudy, které by jinak mohly zjevně protiprávní kroky vlády zastavit.

Vývoj ve vztahu k polské justici byl v roce 2017 dramatem o dvou dějstvích. V létě 2017 došlo k prvnímu

soudů dle jeho libosti (krom předsedkyně nejvyššího soudu, na což mířil návrh zákona vetovaný prezidentem). Druhé dějství kulminovalo na sklonku prosince, kdy jen kosmeticky pozměněné zákony opět hravě prošly přes obě parlamentní komory. Tentokrát je však oba podepsal i prezident.

Výbor pro veřejné blaho

Nepomohly protesty všech důležitých právnických fakult a právních profesionálů, včetně špičkových advokátů. Opět se při tom ukázalo, že neefektivnější je v Polsku útok na demokratické instituce v předvečer či

soudci nemohou být odvoláni v závislosti na libovůli státostrany. Zaujalo mne v navazujících debatách, že až příliš mnoho českých juralistů a nejrůznějších „osobností“ si neuvědomuje, že plošné odvolávání soudců nejvyššího soudu a předsedů soudů tu již jednou bylo. Na sklonku 40. let minulého století právě podobné kroky pomohly nastupující totalitní moci ve střední Evropě k rychlému ovládnutí justice.

Do nového roku 2018 tedy přejí nejen polským právníkům mnoho trpělivosti při obhajobě zdánlivě jasných hodnot, které však v našem regionu začínají jaksi skomírat na úbytě.

DISKUSE

Dvě dekády česko-německé budoucnosti

TOMÁŠ KAFKA
diplomat a překladatel

HERBERT WERNER
politik CDU

konkrétních lidí, že lze jen stěží oslovit pouze několik vybraných adresátů. Tento stav považujeme za neuvěřitelně pozitivní znamení. Neboť to, co česko-německé vztahy potřebovaly před dvaceti lety nejvíce, byla jejich přitažlivost pro občany obou zemí: byl to dojem, že tyto vztahy mají svůj význam pro konkrétní lidi, nejen pro specialisty a politiky, a že konkrétní lidé je také mohou spoluvytvářet.

Při pohledu na dnešní česko-německou každodenní realitu lze s uspokojením konstatovat, že se Česko-německému fondu budoucnosti jeho mise podařila. Na tisíce schválených projektů mluví jasnou řečí, a sice že česko-německé vztahy jsou dnes žité, a nejenom diskutované. Počty ale nejsou všechno. Když se dnes porozhlédnete

mezi Němci a Čechy, kteří se zajímají o společné projekty v oblasti obnovy církevních památek, výměny mládeže, o konference či kulturní setkání, potom zjistíte, že česko-německé vztahy jsou dokonce oblíbené!

Posun od nutnosti ke chtění

Kdo by si to před dvaceti lety pomyslel? Sice jsme v to ve fondu všichni doufali, ale jisti jsme si být nemohli. Nejprve bylo zapotřebí vykonat mnoho práce na posílení vzájemné důvěry, této práce se ujal především náš sekretariát a dále velmi angažované orgány fondu, jeho správní a dozorcí rady. Velkým úkolem byla především realizace tzv. humanitárního projektu pro oběti nejtěžší nacistické perzekuce. Díky skvělé spolupráci zejména s Čes-

kou radou pro oběti nacismu se fondu budoucnosti realizaci tohoto projektu podařilo složit zásadní zkoušku vlastní důvěryhodnosti, a to hned na počátku své existence. Cesta do budoucnosti byla tímto otevřena. Zraněné pocity právního vědomí však byly na obou stranách hranice a bez citlivého zapojení sudetoněmecké komunity by se fondu budoucnosti mohlo o dlouhodobém zlepšování porozumění mezi Čechy a Němci jen zdát.

Řady přesvědčených protagonistů nové česko-německé normalnosti, která spočívá na společných zájmech a autentických partnerství, našitých již delší dobu utěšeně rostou. A tak mohl Česko-německý fond budoucnosti pozvolna změnit svůj přístup k česko-německé spolupráci: šlo o posun od spoluprá-

du cenu zaujmout – přestal jsem jeho projevy vnímat. Časy se však mění a kdo ví, třeba již brzy nebude poslech prezidentských projevy jen ztrátou času. V každém případě bychom se o tu změnu měli v roce 2018 zasloužit.

Vít Šlechta, Libštát

Dopisy jsou redakčně kráceny.

Své příspěvky posílejte do rubriky Názory na adresu LN, Karla Engliše 519/11, 150 00 Praha 5 - Smíchov nebo e-mailem na adresu dopisy@lidovky.cz.

Názory v této rubrice nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce

ce nezbytné ke spolupráci chtěné. Posun opravdu skvělý!

Milý Česko-německý fonde budoucnosti, za to, že jsme mohli tento posun zažít a do jisté míry i spoluvytvářet, jsme ti neskonale vděční. To samé platí i pro všechny skvělé kolegy, partnery a spojence, které jsme mohli poznat. Bylo to nezapomenutelné a my jen můžeme všem tvým dnešním spolupracovníkům popřát, aby při své práci zažili tolik radosti z česko-německých vztahů jako svého času my dva. Česko-německé vztahy dnes dělají radost a to je i tvoje velká zásluha.

Tomáš Kafka a Herbert Werner byli ředitelé sekretariátu fondu budoucnosti v letech 1997-2005. Text vyjde současně v Sächsischer Zeitung.